

Příprava biblického programu do mládeže evangelického sboru

(dle Pavla Klineckého)

Milí přátelé,

připravujeme skoro všichni úvahy do sdružení. Někteří to dělají rádi, někteří možná ne moc, některým to jde, někteří se nad tím možná trochu trápí. Vím, není to úplně jednoduché, přijít před ostatní a hovořit. A připravit se na to!

Možná je leccos způsobeno tím, že nevíme, jak se taková úvaha dělá. Zkrátka "know how", jak na to. Vždyť jsme o tom nikdy nemluvili. A úvaha z bible je přece jen něco jiného než úvaha jako taková, jak jste o tom možná mluvili ve škole při češtině, protože bible také není normální knížka. Tak se vám ani nedivím, když si třeba nechcete vzít první program, protože: "jak na to?"

To už jsem cítil před několika lety. A napsal jsem "Jak se dělá úvaha". Takový trochu návod k použití. Možná že bych leccos dnes řekl jinak, ale něco tam je a snad to není úplně k zahození.

Teď jsem to tedy přepsal a trochu upravil. Bude-li vám to k něčemu, fajn, něco mohu dovysvětlit. Jedno vím určitě: není to vycucané z prstu, je to ověřené, ozkoušené ze života.

Tenkrát jsem k tomu připojil i příklad, model, jak se dá podle naznačených bodů úvaha "vyrobit". Nabízím vám i ten, ale možná že už to nebude třeba. Však už máte v hlavě výbornou úvahu svoji...

Tak ahoj a čtěte.

1. Nebojte se "úvah"! Není to tak těžké, nestojí to zase tolik času a přinese to užitek mnohem větší, než čas jinak strávený. Leckdy je to jediná chvíle, kdy pozorně čteme bibli.
2. Nezapomínejte na faru - její knihovnu a faráře, kteří jsou vždy připraveni vám pomoci. Nezapomínejte na přátele ze sdružení, kteří leckdy dost mohou pomoci -a rádi -zkuste to!
3. "Úvahu" je možné promýšlet kdekoli -v tramvaji i na plovárně, ale k hlavní práci potřebujete vždy vymezený a soustředěný čas - alespoň půl hodiny.
4. Je nutné si hlavní věci napsat. Nosit to jen v hlavě je málo, leccos zapomenete, leccos se pomíchá a třebas dobré myšlenky se pak stávají "kecáním".

5. Určený oddíl si dvakrát přečtete. Poprvé normálně, podruhé velmi pomalu, pozorně slovo za slovem.

6. Několika větami si zopakujte obsah -děj, nebo hlavní myšlenku. Zkuste vymyslet název, nadpis oddílu. (V novém překladu pomohou nadpisy již hotové, ale zkuste vymyslet svůj.)

7. Zachyťte "první inspiraci". Co vás nejprve napadlo nad textem -co mi ten text říká, proč v bibli je, jaká je jeho zvěst? Na jakou mou nebo naši otázku odpovídá, k čemu z mého života a myšlení se vyjadřuje? Nelekněte se, když výsledek bude zatím nulový .

8. Podívejte se na kontext. Oddíl před a za tím, který promýšlíte, čtete pečlivě, několik oddílů před a za alespoň zběžně. Pokuste se určit, jak váš text 5 okolními souvisí -(výklad předchozího, rozvedení mluví o *stejném* tématu jako následující, nebo zcela samostatný apod.)

9. Uvědomte si, z jaké je biblické knihy -co o ní víte (autor, doba vzniku, hlavní záměr aj.) - viz otázky, které máte z dřívějšíka, lze se i zeptat, podívat do literatury, viz níže.

10. Pokuste se vyjádřit, o jaký literární druh se jedná ve vašem textu (dějové vyprávění, podobenství, modlitba, polemika, výrok Ježíšův aj.)

11. Důležité pojmy, slovní spojení vypište a pokuste se napsat k nim vysvětlení (kupř. strach - co to je, z čeho je, z čeho já mám strach aj.). S některými pojmy si možná nebudete vědět rady (kupř. ...spasení", "milost"). Napište svoji představu, nebo -"nevím".

12. Jsou-li v textu věci, kterým nerozumíte, napište (kupř. Kdo to je Mojžíš? Proč nesměli učedníci trhat obilí v sobotu? Proč bych měl odpouštět 7x? Kdo je to saducej? Co to znamená, že láska nikdy nezanikne? apod.).

13. Vyhledejte si všechny odkazy k danému textu. V Ekumenickém překladu (dále jen ČEP -Český ekumenický překlad) na každé straně dole je číslo téměř každého verše vytištěno kurzívou v závorce -vedle pak odkazy na jiná místa v bibli, kde se mluví o stejném tématu, osobě. V Kralické bibli je výčet odkazů za každým veršem. Odkazy vás upozorní na tzv. paralely -to jsou stejná nebo velmi podobná vyprávění nebo myšlenky .Zeje~na v evangeliích, dále citace SZ v NZ, místa, kde se mluví o téže věci, události. tématu, problému. Pomůže vám to často při práci podle bodů 11) a 12).

14. Nyní již vyjádřete, jaký je smysl, záměr, zvěst oddílu, proč v bibli je, co měl a má říci. Nebojte se říci nevím, nebo i nezdá se mi to, nelíbí se mi to. Vyjděte z toho, že každý text v bibli má nějaký záměr. Jinak by tam nebyl. Proč tam asi je?

15. Zvěst, smysl, vyznavačský záměr oddílu pak vztáhněte na naši konkrétní dobu, náš (svůj) život. naše (své) otázky , problémy, postoje a názory . Vztahuje se k nim nějak ten text? Odpovídá na něco? Mění nějaký náš postoj, názor? Vede k něčemu? Ukazuje něco,

co jsme dříve neznali, neviděli? Varujte se moralismu (měli bychom..., máme být..., nesmíme...). Hledejme nejprve evangelium, radostné oznámení.

16. Výsledky práce podle bodů (6-15) napište do jednoho uceleného zpracování - pokud to jde. Co bod, to jedna nebo dvě věty ...a máte "úvahu".

17. Je dobré nosit text 'v hlavě' cár dnů před započítím "hlavní práce". Leccos se přitom vynoří.

18. Nezapomínejte na modlitbu. Nikoli "Pane Bože, ať to dobře napíšu..." nebo variace na: "Duchu svatý, mám-li tebe, nemusím přemýšlet a úvaha bude...", ale tiché soustředění: "Pane, prosím tě, ať porozumím, aby to se mnou hnulo, i s těmi, kteří se ve středu nad textem sejdou. Promluv ty sám skrze ten text'. Neumíš-li se modlit, máš to těžší. Usiluj o modlitbu, ponese tě celým životem. Začni tichým soustředěním, kdy si uvědomíš, že v životě i v práci na úvaze nejsi sám, že Pán ti slibuje svou přítomnost i svou ochranu. Začni meditací: I když to tak někdy vypadá, i když bych někdy chtěl, nejsem sám. Nejsem sám svůj. Chci být otevřený vůči tomu, který je při mně. Ač ho nevidím, ač ho zatím neznám, vím o něm. Řekli mi o něm, čtu o něm. Pane, přijď".

19. Dobré je používat literaturu. K půjčení na faře, leccos lze i koupit:

Různé překlady bible - alespoň kralický a ekumenický. Kralický překlad je

přesnější, nový srozumitelnější. Jejich srovnáním se leccos vyjasní. Jestli umíš nějaký jiný jazyk, zkus to v něm. (Anglicky, německy -řekni si faráři, půjčí ti. Bude to trochu déle trvat, ale možná porozumíš leccemu lépe. Navíc se pocvičíš v jazyce.)

Biblický slovník -všechny pojmy použité v kralickém překladu, zeměpisné, historické, vyznavačské souvislosti, výklady pojmů, obrázky, shrnující informace o celém biblických knihách, jménech, událostech aj. Pro věcné informace vynikající.

-

Starý zákon - překlad s výkladem -nový překlad s vysvětlujícím komentářem, stručné, pro naši potřebu stačí.

Komentáře, příručky, pozor, různá kvalita, některé dobré, jiné hloupé. Třeba se zeptat a půjčit si.

Pro přípravu úvah toto stačí. To je vše. Tak jdi a zkus to. Přeji Ti sílu, naději, důvěru, otevřenost.

Pavel Klinecký. únor 1986, přeprac. /leden 2000